

12. Egy régi magyar közmondás szerint: *Ki csóválja a róka farkát, nem kerüli el a csávját.* Mely szereplőkre igaz ez a bölcsesség Jókai Mór *Az arany ember* című regényéből?

- (A) Timár Mihály (B) Kacsuka Imre (C) Fabula János
(D) Krisztyán Tódor (E) Brazovics Athalie

13. Híres magyar költők nevét és egy-egy művük címét adtuk meg mássalhangzók nélkül (amelyeket pontok jeleznek). Fejtsétek meg őket, majd azokat a műveket jelöljétek meg, amelyek műfaja elégia!

- (A) .a.u. .a.o.iu.: .i.o. a .á.o.a. .e.e.e.e.e..
(B) .a.á.i .á.o.: A ..a.iao..á.i .á.o.á.o..a
(C) .e.e.i .á.ie.: .e.é..ö.e.é. .a.á.é..o.
(D) .ó. Á.á.: .é.e.ő. .é.e.i.
(E) .a.i. .i.á.: .ú.é. e.ő..

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2020/21. ORSZÁGOS DÖNTŐ 12. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a verseny honlapján a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik esetben van szükség vesszőre?
 - ti illetve ti is*
 - Köszönöm Istenem.*
 - Nem tudom miért.*
 - se pénz se posztó*
 - Janó mint víz- és gázszerelő dolgozik*
- XIX. századi magyar irodalmi művek női szereplőinek a nevét adtuk meg anagrammával. A nevek megfejtése után jelöljétek meg azokat, akik Arany János valamelyik művében szerepelnek! (Segítségül a nevek legelső betűit aláhúztuk.)
 - REST ODALESZ*
 - GYÁSZ ELÉRI BÖZSIT*
 - LÁRYA KÉR*
 - RÉM SZEMETES REZSÓK*
 - FRANK SPION HOLTAN LESNE*
- Hibakereső. Jelöljétek be a valamilyen szempontból (például: nyelvhelyesség, helyesírás) **hibás** mondatokat!
 - E kies táj minden évszakban szemet gyönyörködtető látványt nyújt.*
 - Ezen a szálláson még akár két napig is jól el lettünk volna.*
 - Szerencsére a dolgozat legtöbb feladatain már nem kellett annyit gondolkoznom.*
 - Matyi már hároméves volt, amikor végre elkezdett beszélni.*
 - Leginkább az olyan krimiket szeretem, amelyben már az elején kiderül, hogy ki a tettes.*
- Állatok neveit soroltuk fel. Mely sorok adnak ki egy hexametert?
 - rák, denevér, kajmán, sólyom, bika, muflon, agár, hód*
 - delfin, egér, pele, gyík, kacsacsőrű emlős, zsiráf*
 - gyöngytyúk, páva, kakas, sármány, harkály, lile, gerle*
 - vidra, gazella, menyét, mókus, nyest, róka, tapír, jak*
 - szöcske, tücsök, zebu, zerge, szalonka, madárpók*
- Játék a betűkkel. Alább hat különböző betűt adtunk meg. Ezekből számos, különböző hosszúságú szót lehet kirakni úgy, hogy egy szóban egy betűt csak egyszer használunk fel. Milyen szófajokra, nyelvtani jelenségekre lehet példa közöttük? E É R S T V
 - főnév, földrajzi név*
 - mutató névmás*
 - határozói igenév*
 - számnév*
 - azonos alakú szó*
- Takács Tibor verséből idézünk. Jelöljétek meg azt a szóképletet, amelynek van megfelelője a versrészletben! (A zérómorfémák nem számítanak.)

„*hogy hol maradt el ifjúságom,
valaha volt útszéli fákon,
mégis úgy fékeztem a téren
hogy végre, végre ideértem.*”

 - szótő+jel+rag*
 - szótő+jel+jel*
 - szótő+képző+jel*
 - szótő+képző+képző*
 - szótő+képző+jel+rag*
- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó igaz állításokat!

„*A szépségedet elcsúfítják, hogy ne tudjál kitűnni, így veszélytelen leszel rájuk, akár az összes többi.*” (Kovács Ákos: 1984)

 - Alá- és mellérendelő tagmondatot is tartalmaz.*
 - A második tagmondat okhatározói mellékmondat.*
 - A harmadik tagmondat következtető mellérendelés.*
 - E többszörösen összetett mondat összesen három kötőszót tartalmaz.*
 - Az egyetlen utalószó a harmadik tagmondatban található.*
- Mely meghatározásnak felel meg egy **ndzs** betűkapcsolatot tartalmazó szó?
 - csésze, bögre*
 - értelmetlen beszéd*
 - középkori kunyhó*
 - húros hangszer*
 - ruhaujj szegélye, kezelő*
- Mely szavak, kifejezések illenek az alábbi mondatba a kipontozott helyek valamelyikére? Ügyeljenek a jelentésre és a helyesírásra!

Egy titánhoz, akit folyton az istenek haragja , nem ez a meghunyászkodás.

 - ildomos*
 - súlyt*
 - megátalkodott*
 - illet*
 - szervilis*
- Mely nevekben vagy kifejezésben kell **cs** vagy **ccs** hangot ejteni?
 - Francesco Petrarca*
 - Miguel de Cervantes*
 - Friedrich Nietzsche*
 - Charles Baudelaire*
 - Ecce homo!*
- Melyik költői idézet tartalmaz szinesztéziát?
 - „Ó, jaj, barátság, és jaj, szerelem! / Ó, jaj, az út lélektől lélekig!”*
 - „...ha sóhajt a rét, / Úgy érzem, Anna meleg szava szól át...”*
 - „Egy kirakatban lila dalra kelt / Egy nyakkendő...”*
 - „Állata őrzeni négy alabárdost: „Lélek ez ajtón se be, se ki...””*
 - „Csillanó tükrén a tónak, / Mint az árnyék, leng a csónak.”*